

DECIZIE

14 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența
Președintele ședinței, judecător
judecătorii:

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Ion Druță
Luiza Gafton
Iuliana Oprea

examinînd recursurile declarate de Cebotari Zinaida și lichidatorul Cooperativei de consum din s. Brînzeni – Vasile Țurcanu,

în cadrul procesului de insolabilitate intentat în privința ÎCCPC „Coldprodcoop”, cererea depusă de lichidatorul ÎCCPC „Coldprodcoop” – Sacaliuc Igor cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil,

împotriva hotărîrii Curții de Apel Bălți din 8 noiembrie 2017, prin care cererea depusă de lichidatorul ÎCCPC „Coldprodcoop” – Sacaliuc Igor a fost admisă,

A C O N S T A T A T:

Prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 10 martie 2016, s-a dispus intentarea procesului de insolabilitate cu inițierea procedurii simplificate a falimentului în privința ÎCCPC „COLDPRODCOOP”, fiind desemnat în calitate de lichidator Purcel Igor.

La 27 aprilie 2016 a avut loc ședința de validare a creanțelor în cadrul căreia au fost validați următorii creditori: Inspectoratul Fiscal de Stat Edineț – 1614842,10 lei; Casa Națională de Asigurări Sociale – 32663,10 lei și Societatea cu Răspundere Limitată „Varda” – 13120,70 lei.

Potrivit informației administrată la dosar, Purcel Igor a informat instanța de insolabilitatea că conform certificatului de schimbare a numelui seria SN-IV nr.

0060991, OSC sectorul Rîșcani, mun. Chișinău a dispus schimbarea numelui Purcel Igor în Sacaliuc Igor (f.d. 63, vol. II).

Ulterior, la 6 iulie 2016 lichidatorul ÎCCPC „Coldprodcoop” – Sacaliuc Igor a depus cerere cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil.

În motivarea pretențiilor a indicat că starea de insolabilitate a debitorului a survenit din cauza organelor de conducere în persoana Zinaidei Cebotari.

Lichidatorul a specificat că la 7 iunie 2016, a fost desfășurată ședința adunării creditorilor ÎCCPC „COLPRODCOOP” în rezultatul căreia s-a decis împuternicirea lichidatorului ÎCCPC „COLPRODCOOP” – Sacaliuc Igor să depună cerere în instanța de insolabilitate cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a ÎCCPC „COLPRODCOOP” în procedura falimentului simplificat și anume fostul administrator și contabilul șef Cebotari Zinaida.

La 5 octombrie 2016 lichidatorul ÎCCPC „COLPRODCOOP” – Sacaliuc Igor a înaintat cerere de concretizare a pretențiilor.

Suplimentar a mai indicat că este necesar și sub guvernare legală de a fi atras la răspundere subsidiară solidară, de rînd cu administratorul înlăturat al ÎCCPC „COLPRODCOOP” – Cebotari Zinaida și fondatorul unic al ÎCCPC „COLPRODCOOP” – Cooperativa de consum din s. Brînzeni.

Consideră lichidatorul că atât administratorul înlăturat, cât și fondatorul unic al ÎCCPC „COLPRODCOOP” nu au administrat întreprinderea în modul corespunzător, iar pe cale de consecință aceasta și-a încetat activitatea, defalcări la buget nu efectuează, dări de seamă la Inspectoratul fiscal și Direcția statistică nu prezintă, astfel s-a admis acumulare restanței față de bugetul de stat inclusiv față de alți creditori conform tabelului de validare în mărime de 1 660 625, 90 lei.

Din 12 august 2016, Cebotari Zinaida a fost eliberată din funcția de director al ÎCCPC „COLPRODCOOP”, la dosar fiind anexată copia carnetului de muncă, însă nu a fost prezentată decizia Camerei Înregistrării de Stat ce ar confirma intrarea în vigoare a eliberării din funcția de director al întreprinderii, iar documentația întreprinderii inclusiv actele contabile și ștampila a fost transmisă fondatorului Cooperativa de Consum din s. Brînzeni, însă act de confirmare a primiri-predări documentelor nu a fost prezentat.

Mai indică lichidatorul că potrivit actului nr. 5-675666 din 26 ianuarie 2016 emis de Inspectoratul Fiscal de Stat Edineț s-a constatat conform procesului-verbal de audiere din 25 ianuarie 2016 a lui Cebotari Valerian – directorul Cooperativa de Consum din Brînzeni, ultimul a explicat că toate documentele ce țin de activitatea desfășurată de ÎCCPC „COLPRODCOOP”, primite de la directorul Cebotari Zinaida, lipsesc din motivul deteriorării lor, fără a prezenta careva dovezi în acest sens.

Conform actului de primire-predare din 1 martie 2013, în legătură cu concedierea contabilului șef Guțan Tamara care transmite, iar administratorul Cebotari Zinaida primește documentația și bunurile ÎCCPC „COLPRODCOOP”.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 21 iunie 2016 în calitate de reprezentant al debitorului ÎCCPC „COLPRODCOOP” a fost desemnat administratorul Cebotari Zinaida.

La 19 ianuarie 2016 a fost expedată notificarea la sediul debitorului, citarea și prezentarea administratorului Cebotari Zinaida la Inspectoratul Fiscal Edineț privind efectuarea controlului imediat după admitere cererii introductive spre examinare, notificărea din 12 martie 2016 expedată la sediul debitorului, notificărea din 12 martie 2016 expedată la adresa de domiciliu administratorului Cebotari Zinaida și publicării hotărîrii Curții de Apel Bălți din 10 martie 2015 cu privire la intentarea procedurii simplificate a falimentului a debitorului și la aplicarea măsurilor de asigurare în monitorul oficial al RM din 25 martie 2016, astfel, consideră lichidatorul că toate acestea constituie probe precum că administratorului Cebotari Zinaida i-a fost adusă la cunoștință în repetate rînduri despre obligația de a transmite, informațiile, apreciate ca fiind necesare, cu privire la activitatea și la patrimoniul debitorului, precum și documentele activității economice și documentele de evidență contabilă, obligație stabilită atît de lege cît și de instanța de judecată, însă acestea au fost și continuă să fie ignorate.

Din cauza eschivării transmiterii documentelor de evidență contabilă și comportării cu rea voință de către administratorul înlăturat al ÎCCPC „COLPRODCOOP” – Cebotari Zinaida și fondatorului unic Cooperativa de Consum din s. Brînzeni reprezentată de directorul Cebotari Valerian, lichidatorul nu poate stabilit existența masei debitoare ce ar servi la acoperirea cheltuielilor procesului și satisfacerea creanțelor creditorilor, totodată prin comportamentul ilegal al membrilor organelor de conducere vizați, sînt prejudiciați creditorii și lichidatorul.

Lipsa sau prejudicierea activelor întreprinderii de către membrii organelor de conducere, este confirmată de raportul administratorului provizoriu din 10 martie 2016 aprobat prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 10 martie 2015 cu privire la intentarea procedurii simplificate a falimentului a debitorului, temeiul de bază constituind lipsa activelor/bunurilor.

Prin scrisoarea din 11 martie 2016 emisă de Primăria comunei Cuconeștii Noi, r-n Edineț s-a constatat că ÎCCPC „COLPRODCOOP” a utilizat încăperea proprietarul căreia este Cooperativa de consum din s. Brînzeni, respectiv aceasta nu dispune de careva încăperi în posesie în localitatea respectivă.

A specificat lichidatorul că Cebotari Zinaida a încălcat și ignorat cu vehemență și în repetate rînduri obligațiile sale stabilite prin Legea insolvenței de a transmite documentele de evidență contabilă și alte acte relevante.

Solicită lichidatorul ÎCCPC „Coldprodcoop” – Sacaliuc Igor, atragerea la răspundere subsidiară solidară administratorul înlăturat al ÎCCPC „COLPRODCOOP” – Cebotari Zinaida și fondatorul unic al ÎCCPC „COLPRODCOOP” – Cooperativa de Consum din s. Brînzeni, în mărimea creanțelor creditorilor conform tabelului de validare în sumă de 1660625,90 lei, cu dispunerea încasării în mod solidar din contul administratorului înlăturat al ÎCCPC „COLPRODCOOP” – Cebotari Zinaida și

fondatorul unic al ÎCCPC „COLPRODCOOP” – Cooperativa de Consum din s. Brînzeni, suma creanțelor creditorilor conform tabelului de validare - 1660625,90 lei.

Prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 8 noiembrie 2017 a fost admisă cererea depusă de lichidatorul ÎCCPC „Coldprodcoop” – Sacaliuc Igor cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil. S-a dispus încasarea din contul Zinaidei Cebotari și Cooperativei de consum s. Brînzeni în procedura falimentului, în mod solidar în beneficiul masei debitoare al ÎCCPC „COLDPRODCOOP” suma de 1 660 625,90 lei (f.d. 125, 126-129, vol. II).

Pentru a hotărî astfel, instanța de insolabilitate a concluzionat că circumstanțele cauzei, certifică legalitatea pretențiilor invocate în cererea lichidatorului cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil, față de Zinaida Cebotari și Cooperativa de consum sat. Brînzeni, or din actele cauzei se constată că debitorul nu posedă masă debitoare, iar datoriile neachitate față de creditori constituie 1660625,90 lei.

Invocînd ilegalitate acestei hotărîri, la 22 noiembrie 2017, Zinaida Cebotari a contestat cu recurs hotărîrea instanței de insolabilitate, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii Curții de Apel Bălți din 8 noiembrie 2017, în partea atragerii la răspundere subsidiară a Zinaidei Cebotari, cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri prin care pretențiile în acest sens să fie respinse.

În motivarea recursului a invocat că nu urmează să răspundă subsidiar față de ÎCCPC „COLDPRODCOOP”, deoarece nu a fost membru a organelor de conducere a debitorului insolubil la momentul survenirii stării de insolabilitate, iar din funcția de administrator, deținută în această companie, a demisionat în noiembrie 2012.

Ulterior, la 23 noiembrie 2017 lichidatorul Cooperativei de consum din s. Brînzeni – Vasile Țurcanu a contestat cu recurs hotărîrea instanței de insolabilitate, solicitînd admiterea acestuia, casarea hotărîrii Curții de Apel Bălți din 8 noiembrie 2017, în partea atragerii la răspundere subsidiară a Cooperativei de consum din s. Brînzeni, cu emiterea în această parte a unei noi hotărîri prin care pretențiile în acest sens să fie respinse.

În motivarea recursului a invocat faptul că în procesul examinării cererii cu privire la atragerea la răspundere subsidiară, instanța de insolabilitate a încălcat normele de drept procedural și a aplicat eronat normele de drept material, or lichidatorul nu a anexat probe care ar demonstra culpa Cooperativei de consum din s. Brînzeni în survenirea stării de insolabilitate a ÎCCPC „COLDPRODCOOP”.

Instanța de recurs reliefează prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, care statuează expres că procesul de insolabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Astfel, Colegiul precizează că la dosar nu sunt anexate probe care ar certifica data recepționării de către recunți a copiei hotărîrii contestate.

Prin urmare, instanța de recurs consideră că recursurile au fost declarate în termen.

La 15 ianuarie 2018, în adresa intimaților au fost expediate copiile recursurilor, iar la 1 februarie 2018 și la 8 februarie 2018, în adresa Curții Supreme de Justiție a parvenit

referințele prin care lichidatorul ÎCCPC „Coldprodcoop” – Sacaliuc Igor a solicitat respingerea recursului.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, consideră recursurile declarate de Zinaida Cebotari și lichidatorul Cooperativei de consum din s. Brînzeni – Vasile Țurcanu ca neîntemeiate și care urmează a fi respinse.

În favoarea concluziei enunțate se invocă următoarele argumente.

În conformitate cu prevederile art. 445 alin. (1) lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce judecă recursul este în drept să respingă recursul și să mențină decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, precum și încheierile atacate cu recurs.

Din materialele cauzei rezultă că prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 10 martie 2016, s-a dispus intentarea procesului de insolabilitate cu inițierea procedurii simplificate a falimentului în privința ÎCCPC „COLDPRODCOOP”.

Ulterior, lichidatorul ÎCCPC „Coldprodcoop” – Sacaliuc Igor la 6 iulie 2016 a depus cerere în instanța de insolabilitate prin care a solicitat atragerea la răspundere subsidiară solidară administratorul înlăturat al ÎCCPC „COLPRODCOOP” – Cebotari Zinaida și fondatorul unic al ÎCCPC „COLPRODCOOP” – Cooperativa de Consum din s. Brînzeni, în mărimea creanțelor creditorilor conform tabelului de validare în sumă de 1660625,90 lei, cu dispunerea încasării în mod solidar din contul administratorului înlăturat al ÎCCPC „COLPRODCOOP” – Cebotari Zinaida și fondatorul unic al ÎCCPC „COLPRODCOOP” – Cooperativa de consum din s. Brînzeni, suma creanțelor creditorilor conform tabelului de validare – 1660625,90 lei, iar prin hotărîrea Curții de Apel Bălți din 8 noiembrie 2017 cererea dată a fost admisă.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizînd situația de fapt din speța dată, în raport cu probele anexate la dosar și prin prisma pretențiilor invocate de recurenta Claudia Danilov, consideră necesar de a reliefa prevederile art. 248, alin. (1) din Legea insolabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, potrivit cărora dacă în cadrul procesului sînt identificate persoane cărora le-ar fi imputabilă apariția stării de insolabilitate a debitorului, la cererea administratorului insolabilității/lichidatorului instanța de insolabilitate poate dispune ca o parte din datoriile debitorului insolubil să fie suportate de membrii organelor lui de conducere și/sau de supraveghere, precum și de orice altă persoană, care i-au cauzat insolabilitatea prin una dintre următoarele acțiuni: a) folosirea bunurilor sau creditelor debitorului în interes personal; b) desfășurarea unei activități comerciale în interes personal sub acoperirea debitorului; c) majorarea fictivă a pasivelor debitorului și/sau deturnarea (ascunderea) unei părți din activul debitorului; d) procurarea de fonduri pentru debitor la prețuri exagerate; e) ținerea unei contabilități fictive sau contrare prevederilor legii, precum și contribuirea la dispariția documentelor contabile, a documentelor de constituire; f) dispunerea continuării unei activități a debitorului care îl duce în mod vădit la incapacitate de plată; g) dispunerea, în luna precedentă încetării plăților, de a se plăti cu preferință unui creditor în dauna celorlalți creditori; h) nedepunerea cererii de

intentare a procesului de insolabilitate conform prevederilor art.14; i) comiterea altor acțiuni care au adus daune proprietății debitorului.

Instanța de recurs menționează faptul că insolabilitatea unei companii este acea stare a patrimoniului acesteia care se caracterizează prin insuficiența fondurilor bănești disponibile pentru plata datoriilor scadente.

Prin urmare, potrivit prevederilor art. 10 alin. alin. (1) - (3) din Legea citată, intentarea unui proces de insolabilitate presupune existența unui temei. Temeiul general de intentare a unui proces de insolabilitate constă în incapacitatea de plată a debitorului. Temeiul special de intentare a unui proces de insolabilitate constă în supraîndatorarea debitorului în cazul în care acesta este persoană juridică responsabilă de creanțele creditorilor în limitele patrimoniului său. În acest caz, la baza evaluării patrimoniului debitorului trebuie pusă continuarea activității lui dacă acest fapt este posibil, iar în art. 14, alin. (1) din Legea insolabilității, legiuitorul a stabilit obligația debitorului de a înainta cerere introductivă în situația în care există un temei stabili la art. 10.

Incapacitatea de plată a unei întreprinderi este un criteriu primordial – obligatoriu pentru organele de conducere a companiei, în sensul înaintării unei cereri introductive în instanța de insolabilitate.

Așadar, ca principiu, competența generală la luarea deciziilor ce privesc societatea aparține administratorului/fondatorului. Aceștea din urmă va putea evident să încheie și acte juridice în numele și pe seama societății, indiferent de importanța acestora: de conservare, de administrare sau de dispoziție.

Atunci când, din cauza caracterului excepțional al anumitor acte, legiuitorul a înțeles să stabilească derogări de la această regulă, instituind formalități suplimentare, a făcut acest lucru în mod expres, stabilind obligația debitorului de a înainta cerere introductivă în cazul apariției incapacității de plată.

Prin urmare, Colegiul punctează faptul că imputarea stării de insolabilitate a debitorului, organelor de conducere a acestuia, trebuie să preceadă întrunirea cumulativă a tuturor circumstanțelor descrise supra, în raport cu normele legale stabilite în acest sens.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție analizând situația de fapt din speța dată, în raport cu probele anexate la dosar, menționează că concluzia instanței de insolabilitate despre necesitatea admiterii cererii depusă de lichidatorul ÎCCPC „Coldprodcoop” – Sacaliuc Igor cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolabil este justă, ea având la bază cumulumul dovezilor administrate în cadrul dezbaterilor judiciare, cărora le-a fost dată aprecierea juridică cuvenită, în conformitate cu prevederile art. 130 CPC. Actul de dispoziție al instanței de insolabilitate a fost adoptat cu respectarea normelor de procedură și cu aplicarea corectă a normelor de drept material.

Instanța de insolabilitate corect a stabilit că deoarece procesul de insolabilitate în privința ÎCCPC „COLPRODCOOP” a fost intentat la cererea creditorului Inspectoratul Fiscal de Stat Bălți, dar nu la cererea debitorului ÎCCPC „COLPRODCOOP” urmează a fi aplicate prevederile alin. (1) lit. h) art. 248 Legea insolabilității și anume

nedeplinerea cererii de intentare a procesului de insolabilitate potrivit prevederilor art. 14.

Or, actele pricinii certifică faptul că incapacitatea de plată a ÎCCPC „COLPRODCOOP” a survenit anterior depunerii cererii introductive de către creditorul IFS Edineț, iar debitorul era obligat să depună cererea introductivă imediat, dar nu mai târziu decât la expirarea unei luni din data survenirii incapacității de plată.

Totodată, de menționat că contrar prevederilor art. 27 alin. (3) și (4) din Legea insolabilității, Cebotari Zinaida în calitate de administrator înlăturat al ÎCCPC „COLPRODCOOP” și unicul fondator - Cooperativa de Consum din Brînzeni s-au eschivat să transmită documentele de evidență contabilă lichidatorului Sacaliuc Igor, iar în consecință lichidatorul nu a putut stabili existența masei debitoare, care ar servi la acoperirea cheltuielilor procesului și satisfacerea creanțelor creditorilor.

Prin comportamentul ilegal al membrilor organelor de conducere vizați sînt prejudiciați creditorii și lichidatorul, fapt care a determinat înaintarea cererii de atragerea la răspundere subsidiară patrimonială a acestora față de creditori în măsura în care bunurile debitorului sînt insuficiente pentru executarea creanțelor creditorilor.

Potrivit explicației din 12 august 2016, adresate lichidatorului ÎCCPC „COLPRODCOOP”, Cebotari Zinaida declara că a activat în funcție de director al ÎCCPC „COLPRODCOOP” din 19 septembrie 2005, până la 1 noiembrie 2012, când a fost transferată în funcția de merceolog-casir în cadrul întreprinderii, iar din 31 ianuarie 2013, a fost eliberată din funcție din proprie inițiativă. Declara Cebotari Zinaida că la momentul eliberării din funcția de Director al ÎCCPC „COLPRODCOOP”, a predat toate actele deținute, împreună cu ștampila întreprinderii lui Cebotari Valerian, președintele Cooperativei de Consum din s. Brînzeni – unic fondator al ÎCCPC „COLPRODCOOP”, însă careva acte confirmative în acest sens nu au fost prezentate.

Totodată, instanța de recurs menționează că prin încheierea Curții de Apel Bălți din 21 iunie 2016, s-a constatat faptul că la data intentării procedurii de insolabilitate a ÎCCPC „COLPRODCOOP”, Cebotari Zinaida deținea atât funcția de administrator, cât și de contabil-șef al întreprinderii, făcînd astfel, parte din categoriile prevăzute la art. 247 legea insolabilității, ceea ce a servit drept temei pentru desemnarea Zinaidei Cebotari, prin aceeași încheiere în calitate de reprezentat al debitorului (f.d.54-55 vol. I).

Instanța de insolabilitate corect a reținut că prin încheierea Curții de Apel Bălți din 22 iunie 2016 (f.d.47-48 vol. I) a fost admis demersul lichidatorului Purcel (Sacaliuc) Igor și s-a interzis administratorului debitorului ÎCCPC „COLPRODCOOP” în procedura falimentului simplificat Cebotari Zinaida să părăsească teritoriul Republicii Moldova fără permisiunea instanței de insolabilitate.

Prin încheierea Curții de Apel Bălți din 6 iulie 2016, s-a dispus de a obliga administratorul/contabil șef al debitorului ÎCCPC „COLPRODCOOP” să transmită în decurs de 7 zile documentele de evidență contabilă (f.d. 49-51, vol. I).

Astfel, instanța de insolabilitate corect a concluzionat despre necesitatea încasării din contul Zinaidei Cebotari și Cooperativei de consum din s. Brînzeni în procedura

falimentului, în mod solidar în beneficiul masei debitoare al ÎCCPC „COLDPROD COOP” suma de 1 660 625,90 lei.

Din considerentele menționate supra și având în vedere că instanța de insolabilitate a aplicat și a interpretat corect normele de drept pertinente speței, iar argumentele recurentului nu sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile declarate de Cebotari Zinaida și lichidatorul Cooperativei de consum din s. Brînzeni – Vasile Țurcanu, cu menținerea hotărârii instanței de insolabilitate.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

D E C I D E:

Se resping recursurile declarate de către Cebotari Zinaida și lichidatorul Cooperativei de consum din s. Brînzeni – Vasile Țurcanu.

Se menține hotărârea Curții de Apel Bălți din 8 noiembrie 2017, emisă în cadrul procesului de insolabilitate intentat în privința ÎCCPC „Coldprodcoop”, cererea depusă de lichidatorul ÎCCPC „Coldprodcoop” – Sacaliuc Igor cu privire la atragerea la răspundere subsidiară a membrilor organelor de conducere a debitorului insolubil.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

judecători

Maria Ghervas

Ion Druță

Luiza Gafton

Iuliana Oprea